

Довга Т. Я.,

*докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка*

ІМІДЖ-ДИЗАЙН ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА

В умовах модернізації освіти активізувався пошук сучасних ресурсів, які здатні забезпечити ефективне проєктування та конструювання освітнього простору. До них належать різноманітні види дизайну, так чи так пов'язані з облаштуванням гармонійного та комфортного освітнього середовища, його естетикою, ергономікою та екологією, як-от: дизайн інтер'єру, ергодизайн, екодизайн, фото-дизайн, арт-дизайн тощо, які чинять вплив на всі сфери життєдіяльності людини. Різновидом дизайну, безпосередньо пов'язаним зі сферою освіти, вважається педагогічний (освітній) дизайн.

З погляду сучасних авторів, що досліджують зазначену проблему (О. Абизова, О. Беленко, І. Ісаєв, Д. Вороніна, І. Демидова, С. Денисенко, Е. Зауторова, К. Кречетников, М. Краснянський, С. Курносова, О. Мокрогуз, І. Радченко, І. Такушевич, О. Тихомирова, О. Уваров, О. Чирва та ін.), для поняття «педагогічний дизайн» характерна різноманітність трактувань: від створення освітнього середовища (умов ефективної роботи) – до процесу проєктування сучасних навчальних матеріалів, розроблених, у тому числі, на основі інформаційних технологій.

Під педагогічним (освітнім) дизайном дослідники розуміють системний підхід до побудови освітнього процесу, що враховує теоретичні положення психології, педагогіки, іміджології, ергономіки, когнітивістики та інших наук, які вивчають особливості людського сприйняття та пізнання. Результатом

роботи педагогічних дизайнерів (учителів, викладачів, менеджерів освіти) є система навчання, що забезпечує ефективний та комфортний освітній процес.

Водночас, педагогічний дизайн розглядається як технологічний інструмент, завдяки якому процес навчання та навчальні матеріали стають більш презентабельними та результативними. В основному, явище педагогічного дизайну дослідники пов'язують з інформаційно-освітнім простором, де є для нього технічні та технологічні можливості.

Вивчення особистісного аспекту дизайну призвело до актуалізації понять «іміджевий дизайн» та «імідж-дизайн особистості». Зокрема, іміджевий дизайн є наслідком впливу дизайну на особистісну сферу людини (її зовнішній вигляд, соціальне та предметне оточення, професійну діяльність та поведінку тощо). Імідж-дизайн особистості безпосередньо проявляється через візуальний імідж людини, а засобами його зовнішнього прояву є фізичний вигляд та соціальне оформлення зовнішності людини.

За результатами досліджень А. Конєвої, імідж-дизайн (проектування образу людини) починається з вивчення її візуальних характеристик – тілесної фактури та інших структурних елементів іміджу (компонентів візуального образу), які також є системоутворюючими для імідж-дизайну особистості: *костюм, антураж, роль*. Дослідниця вважає, що провідна роль у структурі імідж-дизайну особистості належить костюму. Саме костюм, тобто створений костюмом образ, є основною інформаційною одиницею іміджу (якщо спробувати говорити про імідж у термінах повідомлення), костюм створює візуальний образ, доступний для тиражування і такий, що стає об'єктом для наслідування. Причому, імідж-дизайн оперує костюмом у цілому, а не одягом, як окремим елементом. Костюм включає не лише одяг, але також зачіску та макіяж, до того ж, у створенні образу мають важливе значення деталі.

Таким чином, А. Конєва розглядає явище іміджевого дизайну в рамках сучасної візуальної культури, розуміючи його як функціональне та доцільне

формування. На її думку, імідж-дизайн – це спосіб презентації своєї індивідуальності з метою справити певне враження [3, с. 125–126].

Ми вважаємо, що імідж-дизайн особистості педагога – особистісно-професійне утворення, яке поєднує в собі процес та результат проектування та вдосконалення візуального іміджу, що відбувається під впливом сучасної моди, індивідуальних уподобань і творчих можливостей та реалізується з урахуванням суспільних вимог до професійного вигляду педагога. Імідж-дизайн особистості педагога є дієвим інструментом самопрезентації та ефективним засобом професійної діяльності. [1, с. 54].

Імідж-дизайн особистості сучасного педагога реалізується з урахуванням візуального прайвесі, яке включає право людини на візуалізацію приватного життя і, зокрема, на оформлення свого зовнішнього вигляду. Стосовно зовнішнього вигляду педагога, це поняття зазвичай реалізується в площині моралі, оскільки жорсткого дрес-коду для педагогічної професії не існує.

В структурі імідж-дизайну особистості педагога чільне місце посідає одяг. Дизайн одягу окремих категорій людей багато в чому визначається видом діяльності та професією. Педагогічна професія висуває певні вимоги до одягу її представників. Дотриманню цих вимог сприяють розроблені фахівцями рекомендації щодо створення індивідуального стилю, колірної ансамблю, вибору відповідного взуття, аксесуарів і т. ін. [2].

Висновок. Імідж-дизайн особистості сучасного педагога, основою якого є привабливий та доглянутий зовнішній вигляд, сформований за допомогою модного одягу, стриманого макіяжу та стильних аксесуарів, сприяє створенню позитивного враження, яке справляє педагог на своє професійне та соціальне оточення. Імідж-дизайн покликаний вигідно підкреслити особистісні та професійні якості педагога, забезпечити комфортне освітнє середовище та позитивно вплинути на якість освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Довга Т. Я. Імідж-дизайн особистості педагога як елемент педагогічного дизайну. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки*. Збірник наукових праць / Гол. ред. Т. С. Плачинда. Кропивницький: «Поліум», 2022. Вип. 11. (192 с.). С. 50 – 57.
2. Дяченко А. В. Порівняльний аналіз дизайну одягу викладача сучасності на прикладі викладачів зарубіжних країн. *Імідж сучасного педагога*. 2019. № 1 (189). С. 42 – 46.
3. Конєва А. В. Экология самопрезентации: имидж-дизайн. *Международный журнал исследований культуры / International Journal of Cultural Research*. № 1(18). Эйдос, Санкт-Петербург, 2015, С. 116 – 127.

Дюміна М. І.,

здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка,

Науковий керівник: Починок Є. А.,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Стаття присвячена аналізу сутності та особливостей професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в умовах модернізації освіти. Розкрито сутність поняття здоров'язбережувальної компетентності